

Predikan i Kyrkhults kyrka 2011 av Tobias Bäckström

11 sönd. efter tref.

”Tro och liv”

Jes 1:10-17

Jak 1:22-25

Matt 23:1-12

Ps: 228:1-3, 89, 292, 228:4-5

”Handling och bön må bli ett” ska vi snart sjunga. Och den här söndagen handlar om hur vi ska få harmoni i våra liv, att det ska råda enhet mellan insida och utsida. Tro och liv ska bli ett.

Det är annars lätt att vi får kluvna liv. Kanske mer idag än förr. Vi har ett liv på arbetet, ett i våra hem och ett annat på fritiden. Frågan vi behöver ställa oss: är dessa delar av våra liv som isolerade öar som vi hoppar mellan. Vi träffar olika människor i olika sammanhang och betar oss kanske väldigt olika beroende på var vi är. Och idag, kanske vi får lägga till, vi har kanske ytterligare ett liv på nätet. Det har ju uppstått en debatt om hur många som utnyttjar medias kommentarfunktioner för att sprida sitt hat och sin avsky mot det mesta i samhället. Skulle vi stöta på dessa människor i vardagen skulle vi nog uppleva dem som verkligt civiliserade människor, men i skydd av anonymiteten, när de sitter framför datorn, så släpper alla spärrar.

Särskilt den gammaltestentliga läsningen idag handlar om människor som lever kluvna liv. I ett sammanhang är de på ett sätt och i ett annat på ett helt annat sätt. Det handlar om folk som går i templet, firar gudstjänst, frambär offer och betar sig allmänt fromt. Men utanför templet så är det helt andra slags människor, de har blod på sina händer, de förtrycker de svaga, änkor och faderslösa. Det är detta som Gud inte tål: nej, var lika fromma utanför templet som innanför.

”Bli ordets görare, inte bara dess hörare” skriver aposteln till oss. Det räcker inte bara att höra, och att låta ordet åka in genom ena örat och ut genom det andra. Det måste stanna i hjärnan, vi får tänka på det, idissla det inom oss. Och sen ska det helst sjunka ner till hjärtat också. Det är början till att tro och liv blir en enhet inom oss. Eller varför inte handling och bön bli ett.

Lära, tro och bön hör ihop. Som vi lär tror vi, och som vi tror ber vi. Men bönen påverkar också vår tro. En rysk pilgrims berättelse handlade om en man som gjorde bönen till sitt liv. Som genom att upprepa en bön inom sig försökte han leva efter uppmaningen: ”Be ständigt”. Bönen genomsyrade till slut allt han gjorde, hela hans liv. Bön skapar handling. Vi kan inte bara nöja oss med att be för något och tänka att nu har vi lämnat saken till Gud, nu är det upp till honom. Men vi kan inte heller rusa iväg och handla utan att ha bett och tänka att Gud behöver vi inte blanda in i det här. Men vi ska be som om allt hängde på Gud, sen ska vi handla som om allt hängde på oss.

Det finns en röd tråd genom de tre texterna idag. Alla handlar om människor som säger en sak, men gör något annat. I evangeliet så går Jesus till rätta med fariséerna. Och det är alltså inget fel på det som det säger, men de lever inte själva efter det. De binder ihop tunga bördor

för människorna, men gör inget för att hjälpa dem. Kanske är det alla de bud och förbud som man hade lagt till, och som ursprungligen inte hörde till Mose lag, som Jesus syftar på. Fariséerna ville framstå som exempel att följa, de ville gärna att andra såg upp till dem. Förmodligen hade de lätt att se till att andra fick dåligt samvete för att de inte levde likadana liv som de själva. Men den här typen av moralism är inte begränsad till fariséerna. Vi möter den från det mest oväntade håll även idag. Kanske vi själva också har bidragit till den. Det är lätt att påtala andras fel och brister i syfte att själv framstå i bättre dager.

Jesus avslutar med att prata om ödmjukhet. ”Den som upphöjer sig ska bli förödmjukad och den som ödmjukar sig ska bli upphöjd.”

Men när det gäller ödmjukhet så måste vi akta oss för den falska ödmjukheten. Att den som ödmjukar sig blir upphöjd betyder inte att man kan ödmjuka sig i syfte att bli upphöjd. Då är man nämligen inte ödmjuk, eftersom den ödmjuka inte strävar efter upphöjelsen.

Den falska ödmjukheten, kan vara mycket subtil och svår att komma åt. Det är lätt att man bedrar sig själv. Den falska ödmjukheten beskriver sina fel och brister i hopp om att bli motsagd. Genom att säga att man ingenting är hoppas man att andra ska överbevisa en om motsatsen, alltså att man ska bli upphöjd av andra. Likheten mellan den falska ödmjukheten och högmodet är att bägge är lika självupptagna, den en med att berätta vad den inte är, den andre med vad den är.

Kännetecknet för den äkta ödmjukheten är att man inte eftersträvar upphöjelsen. Det är ingenting som man önskar eller intresserar sig för. Och just därför kommer man bli upphöjd. Kanske är det lite förvirrande det Jesus säger. Guds rike är den uppochner vända världen.

Men varför ska de ödmjuka bli upphöjda om de nu inte eftersträvar det? Kanske för att bara om man inte eftersträvar det kan man hantera det. Bara den som inte vill upphöjelsen kan bli upphöjd utan att det stiger en åt huvudet.

Handling och bön må bli ett. Tro och liv ska stämma överens. Ja, men vi vet också att det är något som är lättare sagt än gjort. Vi misslyckas lätt. Men till skillnad från fariséerna som band ihop bördor på människornas axlar så har vi en mästare som istället lyfter av bördan. Jesus tog på sig vår börda själv, i vårt ställe. Han som var ett i tro, bön och handling.